

RESMU-L MÜFTÎ(FETVA VERENE LAZIM GELEN USUL)

Zamanımızda müfti olana bir mesele sorulunca, eğer o mesele mezhebimizdeki zahirrivayetlerde ihtilafsız olarak mevcut ise, müfti olan da o görüşe meyleder ve onların sözüyle fetva verir, kendi görüşüne tabi olup mezhep imamlarımıza muhalefet etmez. Her ne kadar o mesele içtihadı olsa da, zira zahir şuki hal eski alimlerimizledir. Kendi içtihadı onların içtihadı mertebesine ulaşamaz. Onlara muhalefet edenin sözüne de bakmaz, delilini kabul etmez, zira evvelki alimlerimiz bütün delillere baktılar ve sahih olan ile sakat olanın arasını ayırdılar.

Eğer mesele alimlerimiz arasında ihtilaflı ise, bakılır, eğer İmamı A'zam ile birlikte iki arkadaşından (Ebu Yusuf ve Muhammed) biri aynı görüşte ise, ikisinin sözünü alır, zira her ikisinde şartlar toplanmış ve doğru deliller birikmiştir.

Eğer İmamı A'zam'a, iki imamın görüşü muhalif ise ve mesele zamanın değişmesiyle olan bir ihtilaf ise, mesela şahitlerin zahiri adaletine bakarak hüküm vermek gibi, bu durumda imameynin sözü alınır, zira zaman değişmekle insanların hali değişmiştir.

Mesele ziraatçılık, ağaç bakımı, selem gibi konularda ise sonra gelen alimlerin ittifakıyla imameynin sözü alınır.

Bunlardan başka konularda ise, alimlerin bazısı derki müfti olan kişi muhayyerdir. Abdullah ibni Mubarek der ki, İmamı A'zam'ın görüşü alınır.

Müçtehid hakkında alimler konuşmuşlar, bazısı derki: müçtehid, kendisine on mesele sorulunca sekizinde isabet ederse müçtehiddir.

Bazıları derki, müçtehidin Mebsut kitabını ezberlemiş olması gerekir, nasih, mensuh, muhkem, müevvel gibi kısımları, insanların adetlerini ve örflerini bilmesi lazımdır.

Eğer mesele zahirrivayede yoksa, eğer alimlerimizin kaide lerine uygun ise, onunla amel edilir. Eğer onun hakkında alimlerimizden bir rivayet bulamazsa, sonra gelen alimler o meselede bir şey üzerine ittifaklı iseler, onunla amel eder. Eğer ihtilaflı iseler, müfti olan müçtehid kendi görüşü ile karar verir, katında doğru bildiği ile fetva verir.

Eğer müfti müçtehid olmayan mukallid ise, onun katında insanların en fakih kim ise onun fetvasını alır, vereceği cevabı ona nisbet eder.

Eğer fakih olan başka bir şehirde ise ona yazarak cevabı talep eder, haramı helal yapmak veya aksi ile Allah üzerine iftiradan sakınmak için acele etmez. (Fetevayı Bezzaziyye'den)

Resmü-l müfti

Yazar Rehnüma

Perşembe, 24 Temmuz 2008 09:01 - Son Güncelleme Cuma, 25 Temmuz 2008 20:14
